

T.C.
YÜKSEKÖĞRETİM KURULU BAŞKANLIĞI
Eğitim Öğretim Dairesi Başkanlığı

Konu :Çift Diploma (Ortak Programlar) Programları

Dağıtım Yerlerine

Yükseköğretim Yürütme Kurulu'nun 27.01.2016 tarihli toplantısında;

1. Yükseköğretim Kurumlarının Yurtdışındaki Kapsama Dâhil Yükseköğretim Kurumlarıyla Ortak Eğitim ve Öğretim Programları Tesisi Hakkında Yönetmelik kapsamında yükseköğretim kurumları tarafından çift diploma programlarına (ortak programlara) ilişkin protokollerin hazırlanması ve bu protokollerin incelenmesi sürecinde dikkate alınacak uygulama ilkelerinin (Ek 1) uygun olduğuna,
2. Yükseköğretim Kurumlarının Yurtdışındaki Kapsama Dahil Yükseköğretim Kurumlarıyla Ortak Eğitim ve Öğretim Programları Tesisi Hakkında Yönetmelik kapsamında yükseköğretim kurumları tarafından yürütülecek çift diploma (ortak programlar) programlarında yükseköğretimdeki ülkemizin ihtiyaç planlamaları dikkate alınarak sağlık alanında ihtiyaç bulunmaması nedeniyle çift diploma (ortak programı) programı açılmasına gerek olmadığına,
3. Türkiye sınırları içindeki bir üniversitenin yurt dışında açmış olduğu üniversite/birimi ile ortak çift diploma programı açılmasının uygun olmadığına,

karar verilmiştir.

Yükseköğretim kurumlarının çift diploma (ortak program) programlarına ilişkin hazırlayacakları protokollerde yukarıda yer alan kararlara göre gerekli düzenlemeleri yapması hususunda bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

e-İmzalıdır
Süleyman Necati AKÇEŞME
Başkan a.
Genel Sekreter

Ek : Çift Diploma (Ortak Program) Programı Uygulama İlkeleri (3 Sayfa)

EK -1

ÇİFT DİPLOMA PROGRAMLARINA (ORTAK PROGRAMLARA) İLİŞKİN PROTOKOLLERİN HAZIRLANMASINDA DİKKATE ALINACAK UYGULAMA İLKELERİ

Yükseköğretim Kurumlarının Yurtdışındaki Kapsama Dâhil Yükseköğretim Kurumlarıyla Ortak Eğitim ve Öğretim Programları Tesisi Hakkında Yönetmelik kapsamında yükseköğretim kurumları tarafından çift diploma programlarına (ortak programlara) ilişkin protokollerin hazırlanması ve Çift Diploma Programlarına Başvuruları İnceleme Komisyonunca bu protokollerin incelenmesi sürecinde dikkate alınacak uygulama ilkeleri aşağıda belirtilmektedir.

1. Öncelikle ortak program açılmasına ilişkin protokol yapılan karşı üniversitenin (yurt dışındaki üniversitenin) Ülkemiz mevzuatı uyarınca tanınırlığının (üniversite, program ve kampüs bakımından tanınırlığının) olması gerekmektedir.
2. Ön lisans ve lisans düzeyinde ortak program açabilmenin ön koşulu, taraf üniversitelerin her ikisinin de teklif edilen programdan mezun vermiş olmasıdır. (Yükseköğretim Kurulu'nun protokol imzaladığı ülkelerdeki üniversitelerle ilgili talepler ayrıca değerlendirilecektir.)
3. Ortak programın kılavuzda yer alabilmesi ve öğrenci alımına başlanabilmesi, Yükseköğretim Kurumlarının Yurtdışındaki Kapsama Dâhil Yükseköğretim Kurumlarıyla Ortak Eğitim ve Öğretim Programları Tesisi Hakkında Yönetmelik uyarınca ön lisans ve lisans ortak programları için, programı yürütecek iki üniversite arasında uygun bir protokol yapılması, bu protokolün Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı tarafından onaylanması ve bu onayı müteakiben taraflar arasında protokolün imzalanması biçimindeki süreçlerin sırasıyla tamamlanmasından sonra üniversitenin müracaat etmesi ve müracaatın uygun görülmesiyle mümkün olabilecektir.

Lisansüstü programların ilgili üniversiteler bünyesinde başlatılabilmesi, iki üniversite arasında anılan Yönetmeliğe ve Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliğine uygun bir protokol yapılması, bu protokolün Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı tarafından onaylanması ve bu onayı müteakiben taraflar arasında protokolün imzalanması biçimindeki süreçlerin sırasıyla tamamlanmasından sonra üniversitenin müracaat etmesi ve müracaatın uygun görülmesiyle mümkün olabilecektir.

4. Her bir program ve düzey (ön lisans/lisans/tezli yüksek lisans/tezsiz yüksek lisans/doktora) için ayrı ayrı protokoller yapılması gerekmektedir.
5. Protokolün başlığının taraf üniversiteleri, programın adı ile düzeyini kapsayacak şekilde düzenlenmesi, protokol metni içerisinde anılan Yönetmelik hükümlerine uygun olarak protokolün amacı, kapsamı ve dayanağı mevzuat hükümlerinin (2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu, Yükseköğretim Kurumlarının Yurtdışındaki Kapsama Dâhil Yükseköğretim Kurumlarıyla Ortak Eğitim ve Öğretim Programları Tesisi Hakkında Yönetmelik ve yüksek lisans ve doktora düzeyinde açılacak programlara ilişkin protokollerde belirtilmek üzere Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği ile yurt dışındaki ülkenin ilgili mevzuatlarının) belirtilmesi, protokol başlığında ve metnin içerisinde "protokol" ifadesinin kullanılması (anlaşma, mutabakat, işbirliği gibi ifadelerin kullanılmaması) gerekmektedir. Ayrıca protokol içerisinde geçen terim ve kavramların tanımlarına ilişkin düzenleme yapılmasında fayda bulunmaktadır.

EK -1

6. Protokol onaylandıktan ve taraflarca imzalandıktan sonra açılacak olan program, hâlihazırdaki programlardan bağımsız, yeni bir program olacağından, protokolde programa kayıt olacak öğrencilerin başka bir programda kayıtlı olması şartı getirilemez. Bu kapsamda, protokol ile açılacak ortak programa ilişkin öğrenci kabul koşullarının Türk ve yabancı uyruklu öğrenciler açısından ayrı ayrı düzenlenmek suretiyle ve ilgili Yönetmeliğin 7 nci maddesine uygun olarak protokolde hükme bağlanması gerekmektedir.

7. Ortak programın "eğitim-öğretim ücreti"nin ve bu ücretin "ödeme usulü"nü'nün ilgili Yönetmeliğin 8 inci ve 9 uncu maddelerine uygun olarak protokolde düzenlenmesi, ayrıca söz konusu öğrenim ücretlerinin kullanımının ise anılan Yönetmeliğin 10 uncu maddesine uygun olması gerekmektedir.

8. Anılan Yönetmeliğin 12 nci maddesi uyarınca,

a) Ön lisans, lisans, yüksek lisans ve doktora ortak programlarının süreleri, Ülkemizdeki üniversitelerin benzer programlarının sürelerinden daha az olamaz. Bu itibarla protokollerde ortak programın süresinin Ülkemizdeki üniversitelerin benzer programlarının sürelerinden daha az düzenlenmesi gerekmektedir.

b) Ortak programın ilgili üniversitelerde geçirilecek asgari süreleri (hangi üniversitede hangi dönemlerin geçirileceği de belirtilmek suretiyle), bu sürelerin geçirileceği dönemler ve toplam süresinin protokolde ayrıntılı olarak yer alması gerekmektedir. Bu kapsamda, ortak programların eğitim sürelerinin yarısının Türkiye'deki üniversitede, diğer yarısının yurtdışındaki üniversitede geçirilecek şekilde düzenleme yapılması uygun bulunmaktadır.

9. Protokolde ortak program dilinin (İngilizce, Almanca, Fransızca veya Yükseköğretim Kurulunca onaylanan bir dilin) belirtilmesinin yanı sıra, ortak programa kabul edilecek öğrencilerin programa başlayabilmeleri için aranacak yabancı dil düzeyini ölçen bir uluslararası sınavın veya ilgili üniversitelerin yapacağı yabancı dil sınavının ve bu sınavlardan alınması gereken puanların protokolde açıkça hükme bağlanması gerekmektedir. Bu kapsamda, yabancı dil bilgisi yetersiz olan ön lisans/lisans öğrencileri için azami iki yıl süreli yoğun dil eğitimine ilişkin düzenlemeler ile azami sürenin sonunda yabancı dil koşulunu sağlayamayan öğrencilere yönelik düzenlemelerin anılan Yönetmeliğin 13 üncü maddesi esaslarına uygun olarak protokolde yer alması gerekmektedir. Lisansüstü programlarda yabancı dil bilgisi yetersiz olan öğrencilere ilişkin hükümler Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliğine uygun olarak düzenlenir.

10. Anılan Yönetmeliğin 15 inci maddesinde "akademik başarısızlık" halinde uygulanacak esaslar düzenlenmiş olup, protokolde "akademik başarısızlık" ile ilgili hususların söz konusu madde esaslarına uygun olarak düzenlenmesi gerekmektedir. Ayrıca, yüksek lisans ve doktora programlarına ilişkin protokollerde bu programların tabi olduğu mevzuat (Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği ile ilgili üniversitenin Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği ve diğer mevzuat) hükümleri de dikkate alınmak suretiyle düzenleme yapılması gerekmektedir.

11. Anılan Yönetmeliğin 16 ncı maddesi gereğince protokolde, her iki kurumun akademik gereklerini başarı ile yerine getiren ortak program öğrencisine nasıl bir diploma verileceğinin (her bir üniversiteden bir tane olmak üzere iki ayrı diploma veya her iki üniversitenin hazırladığı tek bir diplomadan hangisinin verileceğinin) ve bu diplomalarda yer alacak ibarelerin açıkça belirtilmesi, ayrıca ortak programın diploma örneği/ömeklerinin de protokole eklenmesi gerekmektedir. Öğrenciler uluslararası ortak programın her iki kurumdaki akademik gereklerini yerine getirmeden diplomalardan her hangi birini almaya hak kazanamazlar.

EK -1

12. Anılan Yönetmeliğin 17 nci maddesi uyarınca, ortak programın müfredatı; müfredatı oluşturan ders, laboratuvar, uygulama, staj ve tez gibi etkinliklerin tanımları ve kredileri ile müfredatın programı yürüten kuruluşlar arasındaki bölüşümünün protokolde düzenlenmesi gerekmektedir. Ortak programın müfredatı protokol ekinde yer verilmek suretiyle düzenlense bile, müfredatın ekte yer aldığına ilişkin bir ifade metin içinde açıkça belirtilmelidir. Ayrıca Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesine uygun olarak her bir düzey için gereken AKTS toplamı dikkate alınarak, her ders için ve toplam olarak AKTS'lerin müfredat içinde belirtilmesi gerekmektedir. (Asgari olarak; ön lisans toplam 120, lisans toplam 240, yüksek lisans tezli ise 120 tezsiz ise 90, doktora toplam 240 AKTS olmak üzere)
13. Anılan Yönetmeliğin 18 inci maddesi uyarınca, protokolde ortak programı yürüten tarafların kendi programlarında uyguladıkları not sistemleri ve başarı koşullarının ayrı ayrı tanımlanması, taraf kurumların birinde başarısız olunabilecek derslerin/diğer etkinliklerin nasıl ve taraflardan hangisinde telafi edileceğinin ve ortak programda genel not ortalamasının ne şekilde hesaplanacağına esas ve usullerinin belirtilmesi gerekmektedir.
14. Ortak programın düzeyi dikkate alınarak anılan Yönetmeliğin 19 uncu maddesi çerçevesinde ortak programın azami süresinin protokolde belirtilmesi gerekmektedir.
15. Ortak programa ilişkin olarak öğrencilerin tabii olacağı "izinler", "disiplin" ve "yatay geçiş" konuları protokolde yer almalı ve bu hususlar anılan yönetmeliğin sırasıyla 20, 21 ve 22 nci maddeleri çerçevesinde düzenlenmelidir.
16. Protokolde yapılacak değişikliklerin Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı onayına tabii olacağı hususu protokol metninde açıkça yer almalıdır.
17. Protokolün hangi dillerde hazırlandığı, farklı dillerde hazırlanan metinlerin eşit düzeyde geçerli olduğu ve her hangi bir ihtilaf halinde esas alınacak metnin hangi dilde hazırlanan metin olacağı hususları protokolde açıkça belirtilmelidir.
18. Protokolün geçerli olacağı sürenin ve süre bitimi veya fesih durumunda taraflarca uygulanacak usullerin protokolde yer alınması gerekmektedir.
19. Ön lisans ve lisans programlarına ilişkin protokol metinlerinde ortak programda yürütülebilecek azami kontenjana ilişkin olarak belirlemeler yapılması gerekmektedir.
20. Protokolün her iki dildeki imzasız nüshasının incelenmek üzere Yükseköğretim Kurulu Başkanlığına gönderilmesi ve Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı onayını müteakiben onaylanan protokol metninin taraflarca imzalanarak örneklerinin Yükseköğretim Kurulu Başkanlığına gönderilmesi gerekmektedir.
21. Üniversite statüsünde olmayan yükseköğretim kurumlarınca yapılacak işlemler de, yukarıda üniversitelere yönelik belirtilen ilkelere tabidir.